

Қазақстандағы АБКДС-Хиб-ИПВ вакцинасы

Кімге және қайда істеу керек

Қазақстан Республикасының [Ұлттық вакцинация күнтізбесіне](#) сәйкес АБКДС-Хиб-ИПВ вакцинасы балаларға 3 және 18 айда салынады.

Қандай вакцина қолданылады

Өндіруші: Sanofi Pasteur SA (Франция)

- Қауіпсіз
- Тиімді вакциналар
- Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымымен мақұлданған және әлемдегі жетекші вакцина өндірушілерден Қазақстан Республикасында тіркелген

АБКДС-Хиб-ИПВ вакцинасы ағзаны мынадай инфекциялардан қорғайды

Дифтерия — *Corynebacterium diphtheria* коринебактериясы тудыратын жұқпалы ауру, ол, ең алдымен, тамақ пен жоғарғы тыныс алу жолдарын зақымдайды да, басқа мүшелерді бүлдіретін токсин шығарады.

Ауру тікелей физикалық байланыс арқылы немесе тыныс алу, жөтелу немесе түшкіру кезінде беріледі.

Инфекциядан кейін бактерия адам ағзасына **5-7 күн** ішінде таралады.

Белгілер әдетте инфекциядан кейін 2-3 аптадан кейін пайда болады:

- тамақтың ауыруы
- субфебрильді қызба
- мойын лимфа түйіндерінің ісінуі
- Жоғары температура фонында бездердегі сұр немесе ақ пленка жабыны

Асқынулар

Дифтерия токсині тамақ пен бездерде өлі тіңдердің мембранасының жиналуын тудырады, жұту мен тыныс алуды қиындатады.

Дифтериядан болатын асқынулар:

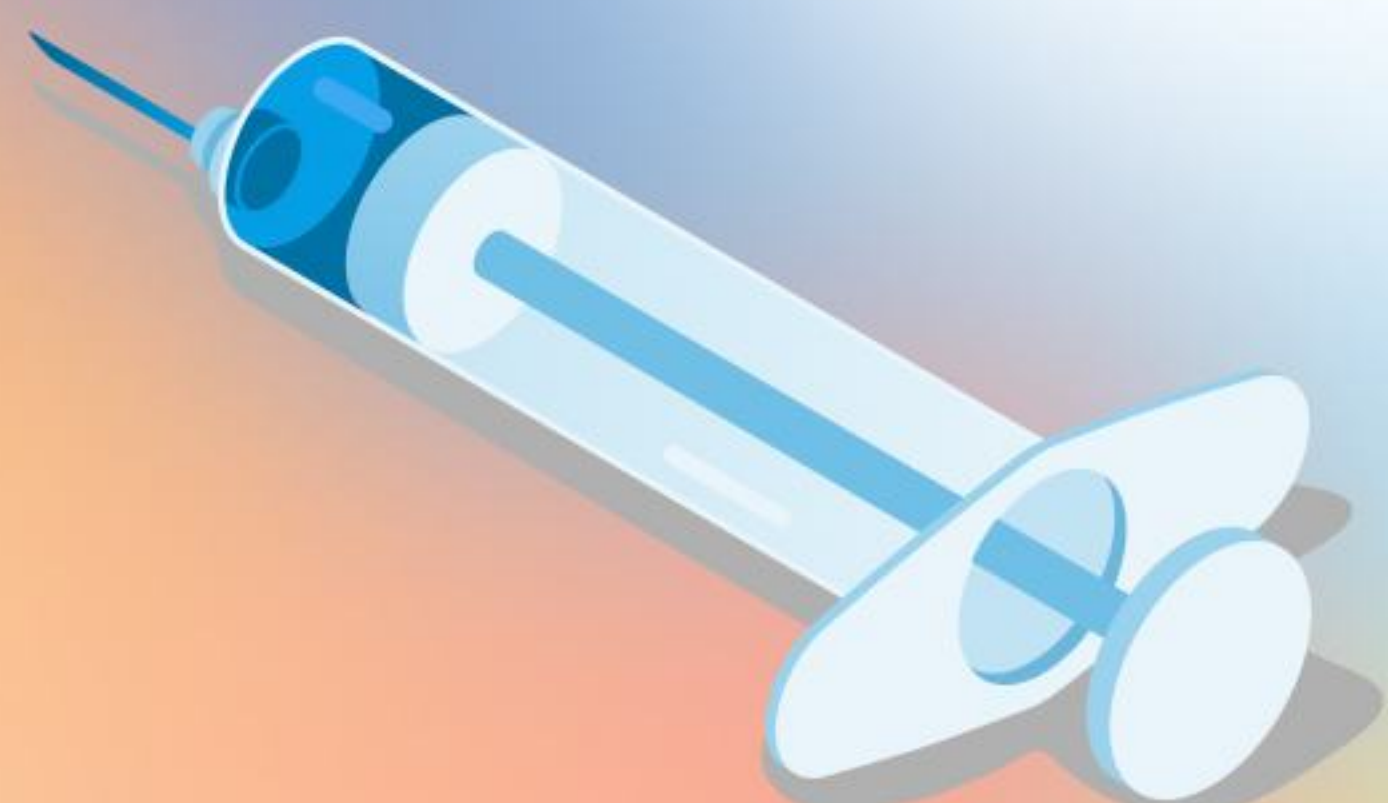
- миокардит
- перифериялық нейропатия
- бүйректің зақымдануы
- инфекциялық-уытты шок

Әрбір оныншы науқас қайтыс болады

Вакцинацияның арқасында дифтерияның асқынуын болдырмауға болады.

Сіреспе

Сіреспе— бұл *Clostridium tetani* бактерияларының спораларымен байланыс арқылы берілетін жұқпалы ауру. Олар бүкіл әлемде топырақта және жануарлардың ішек жолдарында болады және көптеген субстанцияларды және заттарды ластауы мүмкін. Сіреспені қоздыратын бактериялар көп кездесетіндіктен ауруды жою мүмкін емес.

Сіреспенің инкубациялық кезеңі **10-нан 45 күнге** дейін созылуы мүмкін.

Көбінесе алғашқы белгілер **20-25 күнде** байқалады:

- жақтың қимылсыздығы
- жұтынудың қиындауы
- мазасыздық
- тітіркену
- бас ауруы
- тоникалық құрысулар

Асқынулар

Барлық жастағы адамдар сіреспе жұқтыруы мүмкін, бірақ егер аналар сіреспеден вакцинамен қорғалмаса, ауру жаңа туған нәрестелер мен олардың аналарында жиі және ауыр түрде кездеседі.

Сіреспе асқынулары:

- бронхит
- пневмония
- миокард инфарктісі
- сепсис
- асүйектердің автосынуы
- бұлшық еттердің сүйектен бөлінуі
- тамыр тромбозы
- өкпе ісінуі

Көкжөтел

Көкжөтел — бұл ауыз қуысында, мұрында және көмейде өмір сүретін *Bordetella pertussis* бактериясынан туындаған өте жұқпалы тыныс алу ауруы. Ауру — нәрестелер үшін ең қауіпті және адамнан адамға оңай таралады, негізінен жөтелгенде немесе түшкіргенде ауа тамшылары арқылы таралады.

Алғашқы белгілер инфекциядан **7-10 күн** өткен соң пайда болады:

- қызу,
- тұмау,
- жөтел

Көбінесе әдеттегі жөтел булықпа және қалшылдатқан жөтелге айналады. Емделмеген пациенттер, жөтел пайда болғаннан кейін, үш апта немесе одан да көп уақыт бойы жұқпалы болуы мүмкін.

Асқынулар

Әсіресе, бұл асқынулар балаларда жиі кездеседі:

- пневмония,
- энцефалопатия,
- конвульсиялар,
- мидың зақымдануы,
- тыныстың тоқтауы.

Вакцинация арқылы көкжөтелдің асқынуын болдырмауға болады.

В (Hib) типті гемофильді таяқша

В (Hib) типті гемофильді таяқша — бұл ауыр пневмония, менингит және басқа да инвазивті ауруларға жауап беретін бактерия, тек 5 жасқа дейінгі балаларда болады. Ол жұқтырған адамнан сезімтал адамға ауа жолдары арқылы беріледі.

Инкубациялық кезеңнің ұзақтығын анықтау қиын, өйткені бұл инфекция басқа аурулар арқылы көрінеді. Көбінесе бұл тыныс алу жүйесіне әсер етеді, тыныс алу органдарының ауруларын тудырады:

- трахеит,
- синусит,
- бронхит.

Балалық шақта гемофильді инфекция көбінесе жоғарғы тыныс жолдарының және жүйке жүйесінің зақымдалуымен жүреді, ал ересектерде гемофильді таяқшадан туындаған пневмония жиі кездеседі.

Асқынулар

Гемофильді инфекция келесі клиникалық формаларда пайда болуы мүмкін:

- іріңді менингит,
- септицемия,
- ауыр пневмония,
- көмекейдің қабынуы (эпиглоттит),
- іріңді артрит.

Вакциналар денсаулық сақтау саласындағы жалғыз әдіс болып табылады, бұл В типті гемофильді инфекциядан туындаған ауыр аурулардың алдын алады.

Полиомиелит

Полиомиелит — бұл жүйке жүйесіне әсер ететін және бірнеше сағат ішінде қайтымсыз сал ауруына әкелуі мүмкін вирус тудыратын өте жұқпалы ауру.

Полиомиелит адамнан адамға таралады: вирус ағзаға ауыз арқылы еніп, ішекте көбейеді. Содан кейін ол қоршаған ортаға нәжіс арқылы енеді, онда ол қауымдастық ішінде тез таралуы мүмкін, әсіресе нашар гигиена мен антисанитарлық жағдайда таралады.

Жұқтырған адамдардың көпшілігінде (90%) белгілері жоқ немесе әлсіз және әдетте танылмаған болды.

Жұқтырған адамдардың көпшілігінде (90%) белгілері жоқ немесе әлсіз және әдетте танылмаған болды

Басқаларында алғашқы белгілер:

- қызба,
- шаршау,
- бас ауруы,
- құсу,
- желке сіреспесі,
- аяқ-қолдарының ауырсынуы.

Полиомиелит

Полиомиелитке қарсы дәрі-дәрмектер жоқ, симптомдарды жеңілдету үшін тек емдеу әдісі бар.

Асқынулар

Полиомиелиттің асқынулары көп және парездер мен сал ауруының дамуымен байланысты:

- полиомиелиттік сал ауруы
- пневмония
- миокардит
- асқазанның жедел кеңеюі
- асқазан-ішектен қан кету
- ішек өтімсіздігі

Полиомиелиттің асқынуын вакцинация арқылы болдырмауға болады.

Асқынулар

Қолдануға болмайтын жағдайлар

Тұрақты қарсы көрсетілімдер:

- 1) вакциналар өндірісінде қолданылатын неомицинге немесе стрептомицинге бірден **аллергиялық реакциялар**;
- 2) **орталық жүйке жүйесінің үдемелі аурулары**, оның ішінде вакцинациядан кейін жеті күн ішінде дамыған нәрестелердің құрысулары, бақыланбайтын эпилепсия, үдемелі энцефалопатия (сана деңгейінің өзгеруі), сондай-ақ алдыңғы вакцинациядан кейін 3 күннен аз уақытта дамыған афебрильді ұстамалар;
- 3) вакцинаны өндіру кезінде қолданылатын вакцина **ингредиенттеріне** (глутаральдегид, неомицин, стрептомицин, полимиксин В) **расталған жүйелі реакциялар**;
- 4) **осы вакцинаны алдын ала енгізгеннен кейін 48 сағат ішінде дамыған ауыр реакция** (дене температурасының 40 градус Цельсий немесе одан жоғары көтерілуі, ұзақ, үш немесе одан да көп сағатқа созылған ерекше жылау синдромы, фебрильді немесе афебрильді құрысулар, гипотониялық-гипореактивті синдром) ;
- 5) вакцинаның алдыңғы дозасын немесе вакцинаның кез келген компоненттерін енгізгеннен кейінгі **ауыр аллергиялық реакция (соның ішінде анафилаксия)**. Вакцинациядан кейін 7 күнтізбелік күн ішінде дамитын басқа дәлелденген себеппен байланысты емес энцефалопатия (кома, сананың депрессиясы немесе ұзаққа созылған құрысулар). (өзгертілді)Түпнұсқаны қайтару

Асқынулар

Қолдануға болмайтын жағдайлар

Уақытша қарсы көрсетілімдер:

- 1) орталық жүйке жүйесінің жіті аурулары (менингит, энцефалит, менингоэнцефалит)** – вакцинация толық сауығып кеткеннен кейін бір айға дейін кейінге қалдырылады;
- 2) жіті гломерулонефрит** – вакцинация сауығып кеткеннен кейін 6 айға дейін, нефротикалық синдромда – вакцинация кортикостероидтармен емдеу аяқталғанға дейін кейінге қалдырылады;
- 3) орташа және ауыр дәрежедегі жіті жұқпалы және жұқпалы емес аурулар**, температураға қарамастан – егу сауыққаннан кейін 2-4 аптадан кейін рұқсат етіледі;
- 4) түрлі патологиялар үшін стероидтарды**, сондай-ақ иммуносупрессивті қасиеттері бар басқа да препараттарды қолдану. Ерекшелік - мамандандырылған мамандардың қорытындысынан кейін бірқатар вакциналарды (тұмауға, В гепатитіне, пневмококкқа қарсы) қолдану көрсетілген лейкозбен ауыратын, органдар мен тіндерді трансплантациялаудан кейінгі жағдайлар, апластикалық анемия, иммундық тромбоцитопения және басқа да қан аурулары. (гематолог, иммунолог немесе басқалар);
- 5) созылмалы аурулардың өршуі және өршуі** – вакцинация кейінге қалдырылады және тұрақты ремиссия кезеңінде емделгеннен кейін жүргізіледі;
- 6) үдемелі немесе тұрақсыз неврологиялық бұзылулар, бақыланбайтын құрысулар немесе үдемелі энцефалопатия** – егу емдеу аяқталғанға және жағдайды толық тұрақтандыруға дейін кейінге қалдырылады.

Жағымсыз әсерлер

Өте жиі $\geq 1/10$, 10%-дан артық

- тәбеттің жоғалуы
- күйгелектік, тітіркену
- қалыпты жылау
- ұйқышылдық
- құсу
- инъекция орнында: эритема, ісіну, ауырсыну
- қызба $\geq 38^{\circ}\text{C}$

Жиі $\geq 1/100$, бірақ $< 1/10$, 1%-ден артық, бірақ 10%-кем

- ұйқысыздық, ұйқының бұзылуы
- диарея
- инъекция орнында тығыздалуы

Сирек $\geq 1/1,000$, бірақ $< 1/100$, 0,1%-дан артық, 1%-дан кем

- ұзақ тынымсыз жылау
- инъекция орнында ≥ 5 см қызару және ісіну
- қызба $\geq 39^{\circ}\text{C}$

Өте сирек $< 1/10,000$, 0,01%-кем

- қызба $> 40^{\circ}\text{C}$
- Haemophilus influenzae b типті компоненті бар вакцинаны енгізу нәтижесінде бір немесе екі аяқтың ісінуі. 24 сағат ішінде қалдық құбылыстарсыз өтеді. Цианоз, эритема, ауыспалы пурпура және қатты жылаумен бірге жүруі мүмкін.

Вакциналар мен олардан қорғайтын аурулар туралы қосымша ақпарат алу үшін мына сайтқа кіріңіз:

egu.kz